

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 2 juni 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	2 juni 2022
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8980/22
Ärende:	Åttonde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning: rådets slutsatser om meddelandet om den åttonde sammanhållningsrapporten: Sammanhållning i Europa på väg mot 2050 Rådets slutsatser (den 2 juni 2022)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den åttonde sammanhållningsrapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning: Sammanhållning i Europa på väg mot 2050, som godkändes av rådet (allmänna frågor/sammanhållning) vid dess 3875:e möte den 2 juni 2022.

Rådets slutsatser om meddelandet om den åttonde sammanhållningsrapporten:**Sammanhållning i Europa på väg mot 2050****EUROPEISKA UNIONENS RÅD**

1. ERINRAR OM att sammanhållningspolitiken syftar till att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna samt till att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen,
2. VÄLKOMNAR den åttonde sammanhållningsrapporten som en värdefull inventering av den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningens utveckling i Europeiska unionen och dess analys av sammanhållningspolitikens bidrag när det gäller integration, konvergens och konkurrenskraft, med utgångspunkt i den mest aktuella statistik som finns tillgänglig,
3. ÄR MEDVETET OM
 - att den åttonde sammanhållningsrapporten läggs fram i ett sammanhang där Europeiska unionen påverkas av olika kriser (pandemier, naturkatastrofer, militär aggression) och står inför långsiktiga utmaningar (såsom klimatförändringar och demografiska förändringar), med stora ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser för sammanhållningen i Europeiska unionen,
 - att dessa utmaningar och kriser har en asymmetrisk inverkan på EU:s medlemsstater och regioner och följaktligen kan öka skillnaderna och ojämlikheterna och därmed ge upphov till flera olika utmaningar för sammanhållningspolitiken,

4. NOTERAR den betydande utvecklingen under de senaste tio åren, nämligen att
- den ekonomiska och sociala sammanhållningen på unionsnivå har förbättrats, men att konvergensen huvudsakligen har berott på den relativt starka tillväxten i många mindre utvecklade regioner, medan vissa medelinkomstregioner stagnerar,
 - betydande framsteg har gjorts när det gäller att öka sysselsättningen, men att de regionala skillnaderna fortfarande är större än före finanskrisen 2008,
 - klyftorna mellan och inom vissa regioner kvarstår och till och med ökar ibland, och att vissa regioner verkar ha fastnat i en utvecklingsfälla,
 - den regionala innovationsklyftan i Europa har vuxit, det dessutom fortfarande finns konnektivitetsbrister i vissa regioner, vilket påverkar deras förmåga att fullt ut utnyttja fördelarna med den inre marknaden,
 - innovation, entreprenörskap, digital utveckling, men även god samhällsstyrning och, vid behov, investeringar i infrastruktur, är viktiga faktorer för långsiktig ekonomisk tillväxt och territoriell utveckling, för en förbättrad tillgång till tjänster och för medborgarnas livskvalitet och att
 - effekterna av demografiska förändringar (intern och extern migration, åldrande, avfolkning och kompetensflykt) är kännbara i alla medlemsstater, men särskilt i mindre utvecklade regioner, landsbygdsregioner och randområden,
5. ERINRAR OM sitt engagemang för en sammanhållningspolitik som bidrar till strukturreformer och investeringar för att uppnå bättre ekonomiska och sociala resultat i alla regioner och som utvecklas under en långsiktig programplaneringsperiod, och FRAMHÅLLER att det i rapporten står att politiken på lång sikt ger fördelar för alla regioner,

6. UNDERSTRYKER att man inom ramen för sammanhållningspolitiken, en platsbaserad politik som bygger på delad förvaltning, partnerskap och flernivåstyre, bör ta vederbörlig hänsyn till territoriernas behov och potential så att de kan inrikta sig på de lokalt sett mest relevanta investeringarna, till exempel genom sina lokala utvecklingsstrategier eller sina strategier för smart specialisering, och att man bör sträva efter en gemensam utveckling av integrerade lösningar på regional, subregional eller interregional nivå, även med beaktande av erfarenheterna av det samarbete som uppstått genom Interregprogrammen, i syfte att uppnå ett större egenansvar för de europeiska prioriteringarna på plats,
7. EFTERLYSER en allmän medvetenhet om att i all unionspolitik och alla unionsinitiativ och vid genomförandet av den inre marknaden, inbegripet reglerna för statligt stöd, i enlighet med artikel 175 i EUF-fördraget, undvika att tillfoga sammanhållningen skada och UPPMANAR kommissionen att överväga att ta med territoriella konsekvensbedömningar (regional säkring) i relevant EU-politik, såväl vid utarbetandet som i utvärderingen.

I – Mer fokuserade prioriteringar för strukturella lösningar på de stora utmaningarna genom att utnyttja nya tillväxtkällor

EUROPEISKA UNIONENS RÅD ANSER att

8. den gröna och den digitala omställningen är stora utmaningar som innebär nya möjligheter för den europeiska tillväxten och som vi bör inrikta våra investeringar på och säkerställa en rättvis anpassning för att undvika nya skillnader till följd av dessa omställningar,
9. innovation, entreprenörskap och ekonomisk diversifiering samt god samhällsstyrning kan vara viktiga förutsättningar för långsiktig regional ekonomisk tillväxt och större motståndskraft mot asymmetriska chocker,

10. för att hjälpa människor, företag och territorier, särskilt kommuner, men även små och medelstora företag, att främja den gröna omställningen på ett socialt rättvist sätt, är det nödvändigt att stödja dem i deras ansträngningar att ta itu med klimatförändringarna och energiomställningen, stärka motståndskraften mot klimatrisker, skapa förutsättningar för en hållbar cirkulär ekonomi och en ren miljö med stor biologisk mångfald och uppmuntra dem att genomföra naturbaserade lösningar,
11. den europeiska pelaren för sociala rättigheter stöder och kompletterar medlemsstaternas åtgärder för ett rättvisare och mer inkluderande samhälle,
12. för att bättre förbereda medborgarna på att hantera omställningarna i samhället bör anpassningsförmågan och utvecklingen av nya färdigheter stödjas, bland annat genom att stärka utbildning, livslångt lärande och yrkesutbildning,
13. för att minska den socioekonomiska sårbarheten och utestängningen bör sammanhållningspolitiken stödja integreringen av de mest utsatta genom sysselsättning av hög kvalitet och genom sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster av hög standard,
14. för att bättre kunna ta hänsyn till de stora utmaningar som de demografiska förändringarna utgör bör man ägna särskild uppmärksamhet åt den åldrande befolkningens behov, åt konsekvenserna för våra hälso- och sjukvårdssystem och sociala system, åt territorier med minskande befolkning samt åt territorier som står inför flera utmaningar med koppling till ungdomar,

II – Fördjupning av sammanhållningen genom en starkare territoriell förankring

15. REKOMMENDERAR att sammanhållningspolitiken fortsätter att ha en starkt platsbaserad inriktning,

16. UNDERSTRYKER att sammanhållningspolitiken är ett av de viktigaste verktygen för att främja utvecklingen i mindre utvecklade regioner, samt en viktig investeringspolitik för EU, som bör fortsätta att stödja de investeringar som är nödvändiga för konvergensen och för att undvika utvecklingsfällor i alla regioner,
17. ERINRAR OM de grundläggande principerna i artikel 174 i EUF-fördraget, som främjar en harmonisk utveckling i alla regioner och som särskilt uppmärksammar landsbygdsområden, områden som påverkas av strukturomvandlingar och regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner,
18. ERINRAR OCKSÅ OM artikel 349 i EUF-fördraget, som bör användas för att stödja utvecklingen i de yttersta randområdena och främja en sammanhållningspolitik som tillgodoser deras särskilda behov, med differentierade lösningar, som stärker deras räckvidd och som bygger vidare på de innovationer som dessa territorier genomför,
19. ANSER att öar, randområden och avlägsna territorier, inbegripet de yttersta randområdena, står inför särskilt allvarliga utmaningar, även på grund av ökade transportkostnader, och BETONAR behovet av en inkluderande och specifik strategi gentemot dem, för att stödja dem i deras övergångar,
20. EFTERLYSER en ytterligare undersökning och utveckling av begreppet regioner i en utvecklingsfälla för att komma tillrätta med de utmaningar som dessa regioner står inför, för att bättre förstå de strukturella faktorer som leder till utvecklingsfällan och som den ger upphov till, och för att hindra nya regioner från att hamna i denna fälla,

21. UPPMANAR, mot bakgrund av den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden till utveckling av integrerade lokala strategier, tillgång till tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad på lokal nivå samt samarbete och nätverksbyggande på europeisk nivå mellan landsbygdsområden, vilket även eftersträvas i utvecklingen av EU:s landsbygdspakt,
22. BEKRÄFTAR vikten av hållbar stadsutveckling, eftersom städer är drivkrafter bakom omställningen samtidigt som större socioekonomiska ojämlikheter råder där, och STÖDER kopplingarna mellan stad och landsbygd, vilket gör det önskvärt att ha utvecklingsstrategier som bygger på funktionella områden, och att uppmärksamma de små och medelstora städernas funktion som ”förankringspunkter” och ”upptagningsområden” för att förhindra att landsbygdsområdena krymper,
23. STÖDER ett utnyttjande och omfattande utbyte av erfarenheter från samarbetet inom ramen för programmen för europeiskt territoriellt samarbete, och av makroregionala strategier och havsområdesstrategier, för att möta utmaningarna i samband med den gröna och digitala omställningen och integreringen av lokala ekonomiska system,
24. UNDERSTRYKER den stora potentialen hos väletablerade strukturer för europeiskt territoriellt samarbete, inte minst i krissituationer såsom covid-19-pandemin, och STÖDER de fortsatta insatserna för att stärka det gränsöverskridande, transnationella och interregionala samarbetet mellan Europas regioner,
25. PÅPEKAR att regioner som gränsar till Ryssland och Belarus, liksom de regioner som gränsar till Ukraina och Republiken Moldavien, står inför en rad specifika ekonomiska och sociala utmaningar på grund av Rysslands aggression mot Ukraina,
26. UNDERSTRYKER att denna situation har betydande konsekvenser för de regioner dit många flyktingar tar sig och för EU som helhet, inbegripet energi- och inflationskonsekvenserna för den regionala utvecklingen,

III – Förslag för att förbättra effektiviteten i genomförandet av fonderna och tillgången till dem på territorierna

27. UNDERSTRYKER att sammanhållningspolitiken inte är ett krisinstrument, även om den har hjälpt regionerna att mildra effekterna av den senaste tidens kriser, och ANSER att politiken måste kunna anpassas till ny utveckling utan att skada de strukturella och långsiktiga målen, särskilt genom att först utnyttja relevanta bestämmelser i den befintliga rättsliga ramen,
28. ANSER att stabiliteten i reglerna för förvaltning, kontroll och styrning mellan programperioderna, men även en mer enhetlig och konsekvent tillämpning av reglerna, kan bidra till att förenkla genomförandet av fonderna,
29. EFTERLYSER ökade insatser för kommunikation med allmänheten, samt ytterligare förenkling och fortsatt stöd och utbildning för potentiella stödmottagare eller partner, i syfte att föra sammanhållningspolitiken närmare EU-medborgarna, särskilt genom dess nya politiska mål 5,
30. UNDERSTRYKER vikten av kapacitetsuppbyggnad, utvärdering och tillvaratagande av erfarenheter för att kontinuerligt förbättra sammanhållningspolitikens effektivitet och främja program med hög avkastning,
31. EFTERLYSER ett säkerställande av att EU:s stöd genomförs effektivt, under goda styrelseformer, på ett öppet sätt och i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

IV – Diskussioner om framtiden

SER FRAM EMOT att

32. INLEDA diskussionerna om sammanhållningspolitikens framtid efter 2027, i syfte att utforma enklare och effektiva regler och undvika en tendens med allt fler olika fonder,
 33. BETONA den komplementaritet och de synergier som behöver stärkas med andra relevanta europeiska strategier och initiativ redan från utformningsfasen för att öka strategiernas effektivitet och minska den administrativa bördan för medlemsstaterna, regionerna och stödmottagarna,
 34. HÅLLA regelbundna diskussioner om sammanhållningspolitiken under programperioden 2021–2027 i syfte att utforma politiken efter 2027.
-